Sejm czteroletni

Mowy ustawy i pisma

zawarte w T. II. 1790–1791.

r. 1790.

1.) Albertrandi J. X. Uwagi nad wolnością drukowania 1. s. d.
2.) Chomiński Jan 2. 21/X.
3.) Co na tym Sejmie koniecznie ustanowić potrzeba 3. s. d.
4.) Dekiert Jan.: List do Małachowskiego, marszałka 4. 3/X
5.) Glave Karol.: Projekt banku narodowego 5. 8/XII.
6.) Kaspary Jan: 6. 7/II,
7.) Kościałkowski Tadeusz 7. 16/VIII.
8.) Krasiński Adam 8. 17/IX.
9.) Leszczyński 9. 10/VI. 1790.
10.) Lipinski Józef 10. 17/XI.
11.) Małachowski Stan. 11. 20/X. 12. 24/IX. 13. 16/XI.
12.) Moszyński Franc. 14. s. d.
13.) Ostrzeżenie o fałszywem doniesieniu pod hasłem włościan starostwa Wielońskiego. 15. 23/III.
14.) Piniński Wojciech: Projekt względem stawstw. 16. s. d.
15.) Plenipotenci miast polskich. 17. s. d.
16.) Projekt o miejscu dla sejmów 18. s. d.
17.) " : Urządzenie fabryk 19. s. d.
18.) Prośba miasta Lublina 20. s. d.
19.) Prośba od officyalistów Skarbu koron. 21. s. d.
20.) " miast koron. i W. Ks. Lit. 22. s. d.
21.) Rozrządzenie zsypki zbożowej w Koronie i W. Ks. L. 23. s. d.
22.) Rzewuski Seweryn: Protestacya przeciw sukc. Tronu. 24. 25/IX.
23.) Rzewuski Józef: Manifest przeciw sukc. Tronu 25. 11/X.
24.) Skałański Francisz. Skarga. 26. 25/XI.
25.) Sokołowski Serafin 27. 10/VI.
26.) Sołtyk Stanisław: 28. 31/X.

27.) Stadnicki Franc. 29. 22/X.
28.) Stanisław August 30. 14/IX. 30a 15/III.
29.) Suplika miasta Kowala 31. 30/V.
30.) Świętosławski Wojciech 32. 15/VII.; 33 10/VIII.
31.) Taszycki Gabryel 34. 16/XI.
32.) Trzciński: Projekt względem starostw 35. s. d.
33.) Uniwersał skonf. stanów 36. s. d.
34.) Użalenie na wojewodę Żałę. 37. s. d.
35.) Zalecenie kommissyi Skarbu Koron. 38. 25/XII.

R. 1791

36.) Breza Stanisł.: 39. 4/I.
37.) Chołoniewski Ksawery: Reforma żydów 40. s. d.
38.) Czacki Michał: 41. 7/XI.
39.) Czarnołozki Adam 42. 27/X.
40.) Głos obywatela do stanów. 43. s. d.
41.) Gorzeński August: 44. 14/II.; 45. 17/V.
42.) Heyking Henryk K. 46. 14/II.
43.) Karp M. F. 47. 24/I.
44.) Ledochowski Ant. 48. 14/II.
45.) Lezeński Marcin. 49. 14/IV.
46.) Małachowski Stan. Uniwersał. 50. 7/V.
47.) Matuszewicz Tad. 51. 5/V.
48.) Męciszewski Kasper 52. 12/VIII.
49.) Poniatowski Michał 53. 28/X. 54. 5/XII. 55. 5/XII [odm. ed.]
50.) Prawo pod tyt: Miasta nasze krol. wolne 56. 18/IV.
51.) Rozgraniczenie dóbr w Provinc. koron. 57. 5/XII.
52.) Skorkowski Albin. Kazim. 58. 9/V.
53.) Sołtyk Stanisław 59. 27/X.
54.) Urządzenie wieczyste królewszczyzn. 60. s. d.
" " " 61. 19/XII.
55.) Trębicki Ant.: Projekt: Miasta nasze krol. 62 s. d.
" " " " " " 63. s. d.

56.) Trębicki Ant: Projekt Miasta naszе Krol. 64. s.d. [odm. cd]

57.) Uwiadomienie o corocznem deficit skarbu Koron. 65. 28/X.

58.) Woycicki Jan 66. 6/VIII.

59.) Wolff de Ludinghau Jerzy 67. 17/II.

60.) Zajączek 68. 1/II.

61.) Załuski 69. s.d.

62.) Zasady do projektu o miastach 70. 14/IV.

63.) Zboinski Jan. 71. 6/IV.; 72. 14/IV.

PRAWO POD TYTUŁEM.
MIASTA NASZE KROLEWSKIE WOLNE W PANSTWACH RZECZYPOSPOLITEY

Uchwalone dnia 18. Kwietnia 1791.

ARTYKUŁ I.

O Miastach

1. Miasta wszystkie Królewskie w Kraiach Rzeczypospolitey za wolne uznaiemy.

2. Obywatelow takowych Miast iako ludzi wolnych, Ziemię w Miastach przez nich osiadłą, ich Domy, Wsie y Territoria, gdzie iakie do których Miast prawnie teraz należą, własnością ich dziedziczną być przyznaiemy, co nie ma przeszkadzać zaczętym, a nie dokończonym sprawom.

3. Którym Miastom Przywileie Lokacyine zaginęły, za dowiedzeniem ich byłości, My Król, *Diplomata renovationis* z nadaniem Ziemi, iaką teraz niewątpliwie posiadaią, wydamy.

4. W których Miastach Królewskich Seymiki Ziemskie są oznaczone, tym Przywileie Lokacyine, ieżeliby ich ieszcze nie miały, My Król wydamy.

5. Gdyby dla szczęśliwego w którym mieyscu położenia na gruntach Królewskich osada ludzi wolnych dała siedlisku swemu przystoyną postać Miasta, w takowym zdarzeniu, My Król, tey osadzie *Diploma erectionis* Miasta nowego z nadaniem Ziemi wydamy.

6. Wolno też będzie Dziedzicom na swoich gruntach Miasta z ludzi wolnych zakładać, albo y rolnikow wolnością nadać, iako też Miasta swe Dziedziczne Lokalnemi zrobić; takowe iednak osady nie będą mogły wchodzić w poczet Miast wolnych, tylko gdy Dziedzic instrumentem Lokacyinym nada im Ziemię dziedziczną, a na tenczas My Król, *Diploma Confirmationis* tego instrumentu za prośbą samego Dziedzica wydamy, y instrument Lokacyiny Dziedzica wpisać w też Dyploma rozkażemy.

7. Jako dla wszystkich Miast, iedne iest Prawo, tak Mieszczanin któregokolwiek Miasta równych Przywileiów z Prawa teraźnieyszego używać będzie.

8. Wszyscy Obywatele Miasta, bądź Szlacheckiego, bądź Mieyskiego Urodzenia ludzie, którzy chcą prowadzić handle na funty, łokcie: &c: maiący Possessyą w Miastach, albo gdy iey nabędą, iakiegokolwiek są dostoieństwa, Professyi y kunsztu Prawo Mieyskie przyimować, y pod nim zostawać będą obowiązani. Innym zaś Szlachcie przyimować Mieyskie wolno będzie.

9 Przyięcie Prawa Mieyskiego czynić się ma w następuiący sposób. Każdy przyimuiący Mieyskie, stanąwszy przed Magistratem obecnie, lub przez Plenipotenta, uczyni oświadczenie w słowach następuiących: Ja NN. Nayiaś: Królowi y Rzeplitey wiernym będę, posłuszeństwo Prawom y Ustawom Seymowym zá nayściśleyszy biorę obowiązek. Zwierzchności Miasta N. w którym do Obywatelstwa przyłączony iestem, podległym bydź chcę, y obowiązki wszelkie zachowam, co wszystko zaręczam tak za siebie, iako y następców moich. Po dopełnionym takowym oświadczeniu ma bydź zapisany w księgę Obywatelów Miasta.

10. Miasta odmawiać nie powinny przyięcia do Obywatelstwa, y w księgę Mieyską zapisywania wszystkich uczciwych Cudzoziemcow, tudzież Rzemieślników, wszelkich ludzi wolnych, y z Prawa nikomu nie podległych Chrześcian, a to bez żadney opłaty.

11. Tak z urodzenia Szlachcie iako y Obywatelom Stanu Mieyskiego tym, którzy potym do zaszczytu Szlachectwa przypuszczonemi zostaną, przyięcie Obywatelstwa Mieyskiego. w nim znaydowanie się, sprawowanie Urzędów, prowadzenie wszelkiego handlu, utrzymywanie iakichkolwiek bądź rękodzieł, nic bynaymniey odtąd szkodzić, ani uwłaczać nie będzie im samym, ani ich następcom w tymże zaszczycie Szlachectwa, y prerogatyw do niego przywiązanych.

12. Obieranie przez Obywatelów Miast własnego Magistratu, mianowicie Burmistrzów, Woytów i wszelkich Urzędników, iako iest cechą wolności, tak przy teyże

wolności Miasta zostawuią się. Niemniey będzie wolno tymże Miastom czynić rozporządzenia co do wewnętrznych porządków i uskutecznienia dozierać; o czym Kommisyą Policyi uwiadomiać maią przez Rapporta.

13. Wszyscy zatym Obywatele Miasta, ktòrzy są zapisani w księgę Mieyską, a maią dziedziczną Possessyą, mogą obierać, y bydź obieranemi do wszelkich Urzędów Mieyskich większością zdań. Nikt iednak Urzędu Exekucyinego y Funkcyi Ziemiańskiey z Urzędem y Funkcyą Plenipotenta Mieyskigo łączyć nie będzie mògł, pod nieważnością obydwoch; Ani w randze Woyskowey w służbie aktualney będący, Urzędnikiem Mieyskim bydź nie może.

ARTYKUŁ II.

O Prerogatywach Mieszczan.

1. Prawo Kardynalne *Neminem captivabimus, nisi jure victum* na Osoby w Miastach osiadłe rozciągamy, wyiąwszy podstępnych Bankrutów, kaucyi dostateczney za sobą u Sądu niestawiaiących, y na gorącym uczynku złapanych.

2. Miasta, w ktòrych oznaczone są Sądy appellacyine, przed każdym Seymem ordynaryinym iednego Plenipotenta większością głosów wybierać będą, z Obywatelów Possessye Dziedziczne w Miastach maiących, zdatnych do posługi publiczney, *crimine non notatos*, pod processem niebędących, y Urzędowaniem mieyskim odbytym zaszczyconych, z wolnością wybierania tychże Plenipotentów y z innych Miast. Ci Plenipotenci na dzień Seymu rozpoczynaiącego się do Miasta Seymom przeznaczonego ziechać się maią, y Dzieło Elekcyi swey, Marszałkowi Seymowemu oddadzą, na Sessyach Prowincyonalnych wybierani będą z Plenipotentów Miast do Komissyi Policyi, Skarbowey, y Assessoryi; y na tychże Sessyach wyznaczeni będą, ktòrzy do ktòrey Kommissyi y Assessoryi należeć maią. A lubo Ci wszyscy podług oznaczenia w rzeczonych Kommissyach, y Assessoryi zasiadać będą mogli, iednak nie więcey w Komissyi Skarbowey, y Policyi, iak po dwoch, a w Assessoryi po trzech z każdey Prowincyi zasiadać będzie. Ci Kommissarze, y Assessorowie, w tychże Kommissyach, y Assessoryi w obiektach tyczących się Miast, i handlowych *vocem activam* mieć będą, w innych zaś okolicznościach *vocem Consultivam* mieć maią. Jeżeli na daley ktòry z tych Plenipotentów, albo y wszyscy od Miast, ktòre obierać Plenipotentów Prawo maią, potwierdzeni zostaną, mogą na drugie lat dwie zostać. A dla tych Kommissarzów y Assessorów Pensyą przy urządzeniu Tabelli expensy postanowiemy, y dla takiey iednak liczby, iaka do zasiadania w Kommissyach, y Assessoryi iest oznaczona.

3. Aby zaś opieka rządowa, y dla wszystkich Miast wymierzała w żądaniach ich sprawiedliwość przyzwoitą, dozwalamy Miastom Naszym przez Assessorów, czyli Kommissarzów Mieyskich w Assessoryach, Kommissyach Skarbowych, y Policyi zasiadaiących, *desideria* Miast w Seymie donosić; A ci, gdy tego potrzeba będzie, y gdy zechcą, będą u Marszałka Seymowego o głos prosić, y ten im zabroniony bydź nie może, y ci tłumaczyć się będą zwyczaiem dziś praktykowanym zabierania głosów przez Delegowanych od Kommissyów.

4. Po odbytey dwuletniey wysłudze Publiczney w zwyż wyrażonych Kommissyach, lub Assessoryi, Ciż wybrani od Miast Plenipotenci na następnym Seymie zaraz Nobilitowani bydź powinni bez opłaty Dyplomatu *Nobilitatis*, ieżeli ieszcze Szlachtą nie będą.

5. Wolno odtąd iest, y będzie każdemu Mieszczaninowi Dòbr Ziemskich, iako y inney natury Dziedzicznym Prawem nabywać, z zupełnym własności Prawem posiadać, y następcom swoim, iako prawym Dziedzicom one po sobie zostawiać, Dobra sposobem Sukcessyi, albo *Jure potioritatis* posiadać, z których Dóbr, luboby byli Mieszczanami, w Sądzie Dobrom przyzwoitym odpowiadać są obowiązani.

6. Ktòry z Mieszczan kupi całkowitą Wieś, lub Miasteczko Prawem Dziedzicznym opłacaiące Podatku 10go groszа zło: 200. naymniey, na naypierwszym Seymie, ieżeli o to poda na piśmie proźbę swoią Marszałkowi Seymowemu do Stanów, mocą teraznieyszego Prawa Nobilitowany zostanie.

7. Prócz tego na każdym Seymie 30 Osòb z Mieszczan Possessye Dziedziczne w Miastach maiących, do zaszczytu Szlacheckiego przypuszczonych bydź ma; w czym naypierwszy wzgląd zachowany zostanie na dystyngwuiących się w Woysku, na zasiadaiących w Kommissyach Porządkowych Cywilno-Woyskowych, na zakładaiących Rękodzieła, na prowadzących handel z Produktów Kraiowych, a w tym na rekommendacye Posłów Ziemskich y na rekommendacye Miast.

8. W całym Woysku (prócz Kawaleryi Naro:) w każdym Korpusie, Regimencie, y Pułku, dla Obywatelów kondycyi Mieyskiey będzie odtąd wolny wstęp do dosługiwania się Rang Officyerskich stopniami. A ktòry dosłuży się Rangi SztabsKapitana, lub Kapitana Chorągwi u Piechoty, a Rotmistrza w

Pułku, mocą teraźnieyſzego Prawa Szlachcicem z Potomkami ſwemi w wſzelkich do niego przywiązanych Prerogatywach zoſtanie, y My Król *Diplomata Nobilitatis* takowym, za okazaniem Patentu, wydawać będziemy, od ktòrego opłata ſtępla naſtępować niema.

9. Wolno będzie odtąd Obywatelom kondycyi Mieyſkiey w Kancellaryach, y Paleſtrach wſzelkich Kommiſſyòw Rządowych Dykaſteryòw, Trybunalſkich, y innych mnieyſzych Sądów znaydować ſię, patronizować, y inne poſługi czynić, y na ſtopnie w tychże Kancellaryach znayduiące ſię, podług zaſług y zdatności poſtępować; A który z tych doſłuży ſię ſtopnia Regenta Kancellaryi w Dykaſteryach Rządowych, na naypierwſzym zaraz Seymie Nobilitowanym bydź ma, y takowe *Dyploma Nobilitatis* bez opłaty My Król wydawać będziemy.

10. W Duchownym ſtanie Oſoby kondycyi Mieyſkiey będą mogły poſiadać w Kollegiatach Prelatury, y Kanonie; w Katedrach zaś Kanonie Doktoralne; także wſzelkie Beneficia *ſæcularia & regularia*, wyłączaiąc te fundusze, ktòre ſzczegulnie dla Oſob Urodzenia Szlacheckiego ſą poczynione.

11. Do Kommiſſyòw Porządkowych, Cywilno-Woyſkowych Woiewòdztw, Ziem, y Powiatòw dozwala ſię obierać Kommiſſarzów z Miaſt, w obrębie Kommiſſyòw leżących, po trzech do każdey Kommiſſyi, bądź z urodzenia Szlacheckiego, albo kondycyi Mieyſkiey, byle w Mieście Poſſeſſye Dziedziczne maiących.

12. A Miaſta naſze Gdańſk, y Toruń, gdy mieć będą proźby ſwe do Stanów, przez Sekretarza ſwego do Laſki Seymowey one podawać będą, albo ſami, przez Delegowanych ieżeli zechcą, za danym od Laſki głoſem, który nie ma im bydź odmòwiony,

13. Kara na zmyślaiących Poſſeſſye, będzie naſtępuiąca: ktokolwiek za rewerſem dałby komu Ziemſką Dziedziczną Poſſeſſyą, tracić ią wieczyście będzie, y Sąd temu przyzna własność zarewerſowaney Poſſeſſyi, kto dowiedzie rewerſu. Nawet choćby ten ſam, kto za rewerſem ma Poſſeſsyą, dowiodł iey zarewerſowania, iemu wieczyście przyznana będzie. A takie ſprawy Sąd Ziemſki *præciſa appellatione* ſądzić będzie.

14. Wſzelkie dawnieyſze Prawa y Uſtawy teraznieyſzemu Prawu o Miaſtach przeciwne uchylamy, a teraźnieyſze uſtanowienie o Miaſtach za Prawo Konſtytucyine ſtanowiemy.

ARTYKUŁ III.
O ſprawiedliwości dla Mieſzczan.

1. Zoſtawuiąc Miaſta przy właściwym ſobie w granicach Miaſt Juryzdykcyach, też Miaſta z Przedmieściami z pod innych wſzyſtkich Juryzdykcyi, iakie ſą: Trybunalſkie, Ziemiańſkie Woiewodzińſkie, Starościńſkie, Zamkowe, pròcz ſpraw niedokończonych, po Komiſsyinych, do Trybunałòw odeſłanych wyiuiemy y wyłączamy. Juryzdykcyą Marſzałkowſką iako tylko Miaſta Rezydencyonalnego Nas Kròla tyczącą ſię, do opiſów władzy teyże Juryzdykcyi właściwey odſyłamy.

2. Jurydyki Swieckie y Duchowne, tudzież drobne Miaſteczka w obrębie lokalnym gruntòw początkowie Miaſtom nadanych potworzone, iak ſą dotąd w Poſsesſyi, co do ſamey tylko ſądownoſci y Policyi znoſiemy, owſzem też Jurydyki pod Juryzdykcye Magiſtratów Mieyſkich poddaiemy, wſzelkie zaś czynſze y dochody iakieykolwiek natury dla właścicielów tychże gruntów Jurydyk oſtrzegamy.

3. Gdzie iednak Miaſta maią Wſie Dziedziczne Ziemſkie, w ſprawach tychże Wſiów w Juryzdykcyach właściwych Poſsesſyi odpowiadać maią.

4. Wſzyſcy Obywatele w Mieście Poſsesſye maiący y iakimkolwiek handlem, Rzemioſłem bawiący ſię, Juryzdykcyi Mieyſkiey ulegać maią, y Podatki rownie znoſić, nie uważaiąc na iakiekolwiek Libertacye.

5. W każdym Mieście Magiſtrat obrany Juryzdykcyą Sądową ſkładać będzie. W tych Magiſtratach wſzelkiego rodzaiu ſprawy, iako *in prima Inſtantia* ſądzić ſię maią ſprawy nieprzenoſzące zło: 300, lub w ſprawie uczynkowey, w ktòrey trzy dni więzienia kara naſtąpi, w tychże Magiſtratach bez appellacyi dopuſzczenia, kończone bydź maią oſtatecznie. W większych zaś ſprawach appellacya do Sądów wyżſzych appellacyinych dopuſzczona bydz powinna.

6. Na takowe Sądy Appellacyine, naſtępuiące Miaſta wyznaczamy, mianowicie w Prowincyi Małopolſkiey: Miaſta Krakow, Lublin, Łuck, Zytomierz, Winnica, Kamieniec Podolſki, Drohiczyn. W. Prowincyi Wielkopolſkiey: Miaſta Poznań, Kaliſz, Gniezno, Łęczyca, Warſzawa, Sieradz, Płock. W Prowincyi Litewſkiey; Miaſta Wilno, Grodno, Kowno, Nowogrodek, Mińſk, Brześć Litewſki, Pińſk. Do Sądu appellacyinego w Krakowie oznaczonego należyć będą Miaſta w Woiewodztwie Krakowſkim, Powiatach Sandomirſkim, Wiślickim, i Chęcińſkim leżące. Do Sądu appellacyinego w Lublinie oznaczonego należyć będą Miaſta w Woiewodztwie Lubelſkim, Ziemi Stężyckiey, w Powiatach Radomſkim, Opoczyńſkim, y Ziemi Chełmſkiey leżą-

ce. Do Sądu appellacyinego w Łucku oznaczonego należyć będą Miasta Woiewodztwa Wołyńskiego y Bełzkiego. Do Sądu appellacyinego w Zytomierzu oznaczonego należyć będą Miasta Woiewodztwa Kiiowskiego. Do Sądu appellacyinego w Kamieńcu Podolskim oznaczonego należyć będą Miasta Wowdtwa Podolskiego. Do Sądu appelacyinego w Drohiczynie oznaczonego należyć będą Miasta WwdztwaPodlaskiego. Do Sądu appellacyinego w Winnicy oznaczonego należyć będą Miasta Wodztwa Bracław: Do Sądu appellacyinego w Poznaniu oznaczonego należyć będąMiastaWodztwa Poznańskiego i Ziemi Wschowskiey. Do Sądu appellacyinego w Kaliszu oznaczonego należyć będą MiastaWoiewodztwa Kaliskiego i PowiatuKonińskiego, a Powiatu Pyzdrskiego Miasta tey części, która iest z tey strony rzeki Warty, do Kalisza należyć ma. Do Sądu appellacyinego w Gnieznie oznaczonego należyć będą Miasta Wwdztwa Gnieźnień: Powiatu Kcyńskiego y Powiatu Pyzdrskiego ta część, która iest z strony Warty od Gniezna. Do Sądu appellacyinego w Sieradzu oznaczonego należyć będą Miasta Woiewodztwa Sieradzkiego, Ziemi Wieluńskiey. Do Sądu appellacyinego w Warszawie oznaczonego, należyć będą Miasta Xięstwa Mazowieckiego, y Woiewodztwa Rawskiego. Do Sądu appellacyinego w Łęczycy oznaczonego Miasta Woiewodztwa Łęczyckiego, Brzeskiego Kuiawskiego, y Jnowrocławskiego. Do Sądu appellacyinego w Płocku oznaczonego, należyć będą Miasta Wowdztwa Płockiego, Ziemi Zawkrzyńskiey y Ziemi Dobrzyńskiey. Do Sądów appellacyinych w Miastach Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego oznaczonych; iako to do Sądu appellacyinego w Mieście Wilnie, należyć będą Miasta Woiewodztwa Wileńskiego, Powiatów Ozmiańskiego, Lidzkiego, Wiłkomirskiego, Brasławskiego, Woiewodztwa Trockiego y Powiatu Trockiego. Do Sądu appellacyinego w Mieście Grodnie należyć będą Miasta Powiatów Grodzieńskiego, Wołkowyskiego, y Mereckiego. Do Sądu appellacyinego w Mieście Kownie, należyć będą Miasta Xięstwa Zmudzkiego, Powiatów Kowieńskiego, Preńskiego y Upitskiego. Do Sądu appellacyinego w Mieście Nowogrodku należyć będą Miasta Woiewodztwa Nowogrodzkiego y Powiatów Słonimskiego, y Słuczoreskiego. Do Sądu appellacyinego w Mieście Brześciu Litt: Miasta Woiewodztwa Brzeskiego Litt: y Pttu Kobryńskiego. Do Sądu appellacyinego w Mście Pińsku, należyć będą Miasta Powiatów Pińskiego, Pińsko - Zarzecznego, Mozyrskiego, y Rzeczyckiego. Do Sądu appellacyinego w Mieście Mińsku, należyć będą Miasta Woiewodztwa Mińskiego, Połockiego, Witebskiego y Powiatu Orszańskiego.

7mo. W tych Miastach Appellacyinych obierani będą co lat dwie po Osób 5. z Szlachty y Nieszlachty, Mieszczan Possessye maiących, nawet Osób Magistratowych z Miast tychże albo y z Miast innych tego wydziału, które do których Sądów Appellacyinych są oznaczone. A te Osoby wybrane składać będą Sąd Appellacyiny z tym warunkiem, iż Osoby Magistratowe y Ławnicze, do Sądu appellacyinego wybrane, póki sprawować będą Urząd Appelacyiny, niemaią zasiadać y sądzić w Sądach *primæ Instantiæ* Magistratow, z których są obrani.

8vo Te Sądy sądzić będą Sprawy z Appellacyi Magistratow, których walor przechodzi 300. Złł: lub kara 3. dni więzienia, a nie przewyższa waloru 3000. Złł: lub kary 3. tygodni więzienia, a to ostatecznie, bez dopuszczenia Appellacyi. We wszystkich zaś sprawach większego waloru, niż o 3000. Złł: y kary niż 3. tygodnie więzienia, Appellacya iak dotąd z Magistratów *primæ Instantiæ*, nie iuż do Sądów Appellacyinych Miast, ale do Sądów Naszy ch Zadwornych, tak w Koronie, iako w W. X. Litt: dopuszczaną mieć chcemy podług ninieyszy ustawy.

9no. Spraw Kryminalnych Magistraty sądzić nie będą mogły, ale ie odsyłać maią prosto do Sądów Appellacyinych, które też sprawy Kryminalne sądzić moc maią z tym ostrzeżeniem, że na więzienie czasowe osądzony Kryminalista ulegać Exekucyi Dekretu będzie. Gdy zaś na wieczne więzienie, lub na śmierć zostanie osądzony, tenże Sąd appellacyiny wywody obwiniaiące y Dekret prześle Sądowi Assesorskiemu. Jezeli Sąd Assesorski uzna Dekret Sądu Appellacyinego na więzienie wieczne, lub śmierć winowaycę wskazuiący za słuszny, dopiero ten Dekret exekwowany zostanie. Oraz przy Sądach Zadwornych Sprawy ozłe sprawowanie Urzędów Mieyskich, iako też o Dochody z Miast Possessorów y wszystkie inne Prawami Rzepltey wyznaczone zachowuiemy.

10mo. Miasta, że podlegać będą Kommissyi Policyi w rzeczach wewnętrznego Rządu y dochodów ogólnych Mieyskich, ostrzegamy.